

ภาวะโลกร้อนกับการผลิตการเกษตร

กุมภาพันธ์ 2551

นายธงชัย บุญยโชติมา

สำนักกฎระเบียบการค้า เครือเจริญโภคภัณฑ์

เมื่อต้นเดือนกุมภาพันธ์นี้ มีงานสัมมนาทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ครั้งที่ 46 ซึ่งหัวข้อหนึ่งที่สัมมนา คือ ภาวะโลกร้อนกับการผลิตการเกษตร ซึ่งผมได้เข้าร่วมสัมมนาด้วยและเห็นว่าน่าสนใจ จึงขอนำสาระสำคัญมานำเสนอ ดังนี้

ด้านการผลิตสาขาปศุสัตว์ สัตว์เคี้ยวเอื้องประเภทโคเนื้อ โคนมจะปล่อยก๊าซมีเทนออกมา ซึ่งจัดเป็นก๊าซเรือนกระจกประเภทหนึ่ง และยิ่งสัตว์มีขนาดใหญ่ขึ้นก็จะยิ่งปล่อยก๊าซมีเทนมากขึ้นตามไปด้วย ดังนั้น จึงมีแนวโน้มการคัดสัตว์ที่มีขนาดใหญ่ทิ้ง

สำหรับผลกระทบต่อสำคัญของภาวะโลกร้อนต่อสัตว์ ได้แก่ ความเครียดจากความร้อน ทำให้กินอาหารน้อยลง ส่งผลให้ต่อเนื้อให้ผลผลิตน้อยลง และการผสมติดมีอัตราต่ำลง

ส่วนแนวทางการแก้ไข ได้แก่ การพัฒนาอาหารสัตว์ให้สัตว์กินน้อยลงแต่ยังให้ผลผลิตเท่าเดิม การให้อาหารชั้นแทนอาหารหยาบ เพื่อลดการหมักในกระเพาะทำให้ลดก๊าซมีเทนลง การจัดการของเสียจากฟาร์มด้วยการแปลงเป็นก๊าซชีวภาพ

อนึ่ง มีแนวโน้มว่ายุโรปจะเลี้ยงโคเนื้อ โคนมลดลง เพื่อลดก๊าซมีเทนที่ปลดปล่อยจากยุโรปลง และจะหันมานำเข้าจากประเทศกำลังพัฒนา เช่น อาร์เจนตินา บราซิล

ด้านการผลิตสาขาประมง ภาวะโลกร้อนทำให้มีการกัดเซาะพื้นที่ริมทะเลมากขึ้น เช่น อ่าวไทย จะถูกทะเลกัดเซาะปีละ 25 เมตร ทำให้สูญเสียพื้นที่ชายฝั่งทะเลแล้วเกือบ 20,000 ไร่ กระทบต่อการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง ภาวะโลกร้อนยังทำให้แหล่งน้ำมีภาวะเป็นกรดมากขึ้น เพราะก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ละลายเข้าไปในน้ำมากขึ้น เป็นผลให้เกิดปรากฏการณ์ปะการัง (ซึ่งเป็นแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำ) ฟอกขาว

ด้านการผลิตสาขาพืช ภาวะโลกร้อนจะทำให้การบริหารจัดการน้ำยากขึ้น เพราะฝนไม่ตกตามฤดูกาล ไฟป่ามากขึ้น การระบาดของเชื้อโรคและแมลงมากขึ้น ทำให้การออกดอกออกผลของพืชเปลี่ยนแปลงไปและไม่แน่นอน ทั้งยังมีต้นทุนในการผลิตมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าภาวะโลกร้อนสร้างผลกระทบอย่างมหาศาลต่อภาคเกษตร ซึ่งในส่วนของภาครัฐและภาควิชาการสถาบันการศึกษาที่จะเร่งศึกษาผลกระทบที่ชัดเจนและหาแนวทางแก้ไข แต่ในภาคประชาชนอย่างพวกเราก็ควรลดการใช้พลังงานและวัสดุสิ้นเปลือง แล้วร่วมกันปลูกต้นไม้ให้มากขึ้น เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการลดภาวะโลกร้อนลง